

CATALUNYA RELIGIÓ

EDICIÓ SETMANAL | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT | DIVENDRES 24 DESEMBRE DE 2021 | Número 149

PÀG. 3 | TRADICIONS

El foc de la nit de Nadal

PÀG. 5 | FUNDACIÓ PERE TARRÉS

Quina tradició amaga el pessebre?

PÀG. 12 | PREGÓ DE NADAL A BLANQUERNA

"L'esperança no és pensar
que 'tot anirà bé'"

PÀG. 20 | EDUCACIÓ

La classe de religió ja parla
en llenguatge competencial

PÀG. 22 | NATURA SAGRADA

La Moixina, temple d'aigua, arbres i saviesa

PÀG. 29 | JOSEP-MIQUEL BAUSSET

25 anys de la mort
del cardenal Narcís Jubany

**Bon Nadal! Consolats per Déu,
portem consol als altres | PÀG. 8**

PÒRTIC

Aquests dies de Nadal són una oportunitat per recordar el més essencial. Les religions a casa nostra contribueixen a la recerca d'aquest sentit vital. Aquí és on volem ser Catalunya
Religió: traçant vincles i enfortint el sentiment de pertinença a alguna cosa més enllà de nosaltres mateixos. Bon Nadal!

SUMARI

3 Actualitat

El foc de la nit de Nadal
Quina tradició amaga el pessebre?
Bon Nadal! Consolats per Déu, portem consol als altres
Pregó de Nadal a Blanquerna: "L'esperança no és pensar que 'tot anirà bé'"
Consells per un Nadal amb benestar emocional
La classe de religió ja parla en llenguatge competencial
La Moixina, temple d'aigua, arbres i saviesa

26 Panoràmica

Per l'abolició de la tortura, per Maria Rosa Ocaña
25 anys de la mort del cardenal Narcís Jubany, per Josep-Miquel Bausset

32 Recull de premsa

33 La setmana a les xarxes

El foc de la nit de Nadal

Les vigílies de les dates assenyalades en el calendari astronòmic com el solstici d'estiu i el d'hivern, i també en el litúrgic, com la de Nadal o la del Diumenge de Resurrecció, afavoreixen les vetlles, la pregària i el recolliment i, en ocasions, les celebracions festives al voltant del foc. Curiosament, a les dues vigílies de l'any litúrgic esmentades és present el foc com a símbol de llum o de transformació. Recordem que la Vetlla Pasqual comença amb l'església a les fosques i un foc fora del temple per tal d'encendre el ciri pasqual.

El foc a la nit de Nadal és una pràctica ancestral lligada a demanar fertilitat de cara al nou cicle natural que és a punt de començar i, a la vegada, el foc ens apareix com a símbol de purificació ja que significa l'expulsió del mal. En moltes localitats de muntanya existia la tradició d'encendre una foguera després de la Missa del Gall. En algunes poblacions encara es manté l'ús del foc lligat a la vigília de Nadal. Per exemple, a Sant Julià de Cerdanyola i a Bagà, localitats del Berguedà, es manté la tradició de les baixades de torxes la nit de Nadal. A Sant Julià s'anomena la Fia-faia i consisteix a construir, uns dies abans, unes torxes amb herbes seques que es lliguen a un pal o ànima. La nit de Nadal

alguns fallaires baixen d'un cim proper amb les torxes o faies per arribar a la plaça, que troben totalment a les fosques, on els esperen la resta de fallaires per encendre-les. Tot seguit, petits i grans, aniran girant amb les seves faies enceses recitant "Fia-faia que Nostre Senyor ha nascut a la paia". Quan comencen a apagar-se es dipositen al mig de la plaça per acabar de cremar-les i qui vol hi salta pel damunt.

La fascinació pel foc

Si llegim el llibre de l'antropòleg escocès **James George Frazer** (1854-1941), *La branca daurada. Màgia i religió*, publicat el 1890 i traduït a nombroses llengües, també ens apareix que la nit de Nadal a l'antic Egipte el celebrant a mitjanit i cridava "La verge ha parit! La llum va augmentant".

Deixem de banda les manifestacions externes lligades al foc i centrem-nos en les dels interiors de les cases. Abans o després d'anar a la Missa del Gall és molt possible que fem temps tot escalfant-nos davant d'una llar de foc, d'una estufa... Si tenim la sort de tenir estris on l'escalfor vingui de cremar llenya, es pot gaudir dels espetecs i del caliu que contemplem i pot ser un bon moment per badar, observar i/o reflexionar a l'entorn de el sentit del foc i la seva relació amb Nadal.

Envers el primer punt, hem de tenir present que la relació de l'espècie humana amb el foc és, conjuntament amb recol·lectar i caçar, un dels primers actes de vincle amb la natura. Els arqueòlegs han trobat en una cova de Sud-àfrica evidències que els humans ja seien al voltant del foc fa 1,7 milions d'anys. Tots els pobles del món han fet ús del foc i al llarg de milers d'anys, per algunes col·lectivitats, mantenir viu el foc era una qüestió de vida o mort. Per tant, no és gens estrany que la fascinació pel foc estigui plenament incorporada a la nostra genètica.

Nadal i els espetecs de la llenya

Molts autors ens n'han parlat. El naturalista americà **Henry David Thoreau** deia que a les flames del foc sempre era fàcil reconèixer un rostre amic. El noruec **Lars Mytting**, autor de *El llibre de la fusta*, ens diu que les persones podem oblidar molts fets, situacions, amics... però que mai no oblidarem el foc de la llar on vam viure la infantesa. El folklorista **Joan Amades** ens explica les tradicions i costums dels diferents pobles de la nostra geografia que celebren el naixement de Jesús i sempre hi és present el foc de la llar i del tió. Podem també aturar-nos en com la natura, en la forma de troncs o de la llenya, forma part de la nostra celebració na-

dalença. Amades ens parla de com moltes famílies s'aplegaven al voltant d'una llar de foc i escoltant els espetecs o mirant els jocs de les guspines recordaven els avantpassats i es feia el silenci que només trencaven els espetecs de la llenya per recordar-los des d'una intimitat càlida i entranyable.

La tradició fa cagar el tió la nit de Nadal. En alguns indrets de muntanya dipositaven el tió de manera que el capçal restes encès i connectat amb la llar de foc. Troncs que ens donen escalfor i llum amb d'altres amb els quals, per celebrar el naixement del nen Jesús, ens ofereixen regals i llaminadures per als més petits de la casa. La mirada sobre el foc ens convida a la reflexió i, a la vegada, ens reconforta per l'escalfor que ens ofereix en aquestes fredes nits hivernals.

No sé si aquest serà un Nadal per al *cor nu i glacial* -com deia **Joan Maragall**-, però cal desitjar que es tingui present tothom, vingui d'on vingui, sigui com sigui... I que cadascú aportï el que pugui a la gran festa nadalença. Tal i com diu el meravellós poema de J.V. Foix: "Ho sap tothom, i és profecia: *qui res no té, clarors del cim per celebrar que a cal fuster hi ha novetat*".

Quina tradició amaga el pessebre?

Maria, Josep, el nen Jesús, els Reis Mags, els pastors, el llenyataire o el caganer. Aquestes són algunes de les figures que adornaran molts pessebres de les llars catalanes. Ara bé, què és el més tradicional d'aquesta escena? Segons defensa el professor de la Facultat d'Educació Social i Treball Social de la Pere Tarrés - Universitat Ramon Llull, **Enric Benavent**, el més tradicional del pessebre és "reinterpretar-lo constantment".

De fet, Benavent exposa que ningú coneix a ciència certa com va ser el naixement de Jesús, ja que aquest episodi bíblic arriba a través de Lluc i Mateu. Per això, argumenta que en el pessebre no s'escenifica un fet històric, sinó que es basa en la "interpretació teològica" que en fan els dos evangelistes. "Representem aquest relat i, per tant, representem una interpretació", detalla.

Així doncs, Benavent apunta que aquesta tradició, com qualsevol altra manifestació cultural, està en constant evolució. En aquest sentit, matisa que mai hi ha hagut una única manera de fer el pessebre, ni tampoc una única intenció al voltant d'aquest.

El professor, que també és expert en espiritualitat, acció social, pessebrisme i tradicions relacionades amb el Nadal, especifica que malgrat que la recreacions de la nativitat de Jesús és una tradició popular relativament jove, té uns orígens molt antics. Tal com comenta, els primers pessebres es van fer en monestirs i convents com a objecte de devoció. Després, les famílies riques van adoptar aquesta tradició, que es va convertir en un “element d’ostentació social”, ja que encarregaven les figures a grans escultors. Més endavant, fa uns 200 anys, les classes populars van emular els nobles i, amb figures de terracota, van introduir a les seves llars recreacions d’aquesta escena de la Bíblia. D’aquesta manera, neix la tradició tal com s’entén ara.

Això va coincidir en un moment que, arran de la Revolució Industrial, la gent emigrava del camp a la ciutat. Per això, Benavent assegu-

ra que quan el pessebre va passar a les cases més humils tenia un “element de nostàlgia de la vida rural que s’havia perdut”. Per això, s’hi posaven figures com el llenyataire, el pastor o el sembrador, entre altres, que donaven vida els oficis que feien els mateixos membres de les famílies o bé els seus avantpassats al camp.

Reinterpretacions contemporànies del Pessebre

En els darrers deu anys, l’escenificació del Pessebre a la plaça Sant Jaume de Barcelona no ha estat exempt de crítiques. Si han vist propostes de tot mena i, fins i tot, el 2014, un butaner, ja que en aquella ocasió els veïns de la ciutat van ser-ne els protagonistes. Això es deu el fet que aquestes representacions van més enllà del naixement de Jesús i permeten una reflexió de l’obra per part de l’espectador.

Després d’un any sense ser-hi per la pandèmia de covid-19, enguany el pessebre ha sortit d’aquesta plaça i una cinquantena de figures lluminoses es reparteixen per les façanes dels edificis que hi ha des de la via Laietana fins a la Rambla. Amb aquesta proposta, el seu autor, l’arquitecte Jordi Darder, ha optat per descentralitzar-lo.

Per Benavent totes aquestes recreacions contemporànies del pessebre són lícites, ja que s’adeqüen als debats actuals. “És fer el que sempre s’ha fet. El més tradicional del pessebre és reinterpretar-lo constantment”, conclou.

AQUEST NADAL, CADA PORTAL ÉS IMPORTANT.

En aquest portal no hi ha cap mula ni cap bou, però hi ha famílies que no arriben a final de mes.

Construïm una societat millor.

Fes un donatiu a www.caritascatalunya.cat

ES69 2100 5000 5802 0008 9517 / CODI BIZUM: 38031

**Bon Nadal! Consolats per Déu,
portem consol als altres**

“De la mateixa manera que en el Nadal som consolats per Déu, nosaltres hem de portar consol als altres. No es pot quedar només en paraules, hem de viure més solidàriament la fraternitat i a bastir un món més just”. Són paraules de la felicitació de Nadal que aquest any hem encomanat a l'abat emèrit de Montserrat, **Josep Maria Soler**. Soler ha sigut l'abat de Montserrat durant vint- i-un anys. En complir els 75 anys va presentar la renúncia i aquest setembre la comunitat va escollir el monjo **Manel Gasch** com a **nou abat**. El monjo benedictí, en aquesta nadala, demana obrir “una ruta interior” i diu que ser cristià “comporta contribuir al diàleg social i a l’entesa” i “superar les desconfiances i avançar vers el bé comú”. Amb aquest missatge de donació i servei desitgem Bon Nadal a tots els lectors i amics de Catalunya Religió!

Soler se suma a la llista que personalitats que ens han adreçat aquesta **Lletra de Nadal**, que van rebre en format de postal durant l'Advent els **amics** de la Catalunya Religió. El **2010** va ser el rector **Lluís Bonet** des de la Sagrada Família; el **2011**, **Valentí Miserachs**, que va ser president del Pontifici Institut de Música Sacra; el **2012**, el benedictí **Josep Massot**, Premi d'Honor de les

Lletres Catalanes; el 2013, **Montserrat Viñas**, l'abadessa de Sant Benet de Montserrat; el 2014, **Lluís Martínez Sistach**, llavors arquebisbe de Barcelona; el 2015, **Josep Maria Abella**, exsuperior general dels missioners claretians; el 2016, el pastor protestant **Josep Monells**, coincidint amb els 500 de la Reforma; el 2017, el marista **Emili Turú** que durant setze anys va ser Superior General dels Germans Maristes; el 2018, la teresiana **Viqui Molins** des de l'Hospital de Campanya de la Parròquia de Santa Anna de Barcelona; el 2019 el visitador auxiliar de La Salle **Josep Canal**, coincidint amb els 300 anys de mort del fundador, Sant Joan de La Salle; i el 2020 la germana Carmelita de la Caritat Vedruna **Teresa Llach**.

Lletra de Nadal

La litúrgia de l'Advent fa ressonar la veu antiga dels profetes: "Consoleu, consoleu el meu poble, diu el vostre Déu. Com una mare consola el seu fill, jo també us consolaré" (Is 40,1; 66,13). Aquesta veu travessa els segles i es fa actual cada any. És una veu que respon al clam de la humanitat que sofreix i espera consolació davant el dolor i la cruesa de la finitud, que hem

palpat amb la pandèmia de manera ben concreta. És una veu que invita a l'esperança de ser alliberats de tota mena d'opressió i de mal.

Nadal és el gran consol que Déu ofereix a la humanitat amb el naixement de Jesús. No és, doncs, un absurd la crida a l'esperança que ve de la veu profètica. Apuntava al naixement de Jesucrist, com a Messies, com a Salvador, com a Mestre de vida, com a testimoni de la Bondat. Per això els cristians experimentem un goig profund vivint la fe cristiana. Però no ens tanquem egoísticament fruit d'aquesta vivència. Ens obrim a tots els qui se senten afeixugats o porten una pena al cor, ens obrim a tant sofriment com hi ha en el món. De la mateixa manera que en el Nadal som consolats per Déu, nosaltres hem de portar consol als altres. No es pot quedar només en paraules, hem de viure més solidàriament la fraternitat i a bastir un món més just.

Tanmateix, veient la violència que hi continua havent en el món, la manca de comprensió i d'amor, mirant el mal que ens assetja, algú podria arribar a pensar que el naixement de Jesús no ha canviat res, que les paraules dels profetes que apuntaven a la seva vinguda eren només

bons desigs, consols sense fonament. És cert que no tots els habitants del món han après encara la bondat, com anunciaven els profetes (cf. Is 26,9) i que el nostre cor de vegades es veu envaït per la foscor i el dubte.

Però hi ha milions d'homes i dones que han deixat néixer Jesucrist en les seves vides, i els seus cors són il·luminats per l'Evangelí; milions que han après la bondat i fan el bé, sovint d'una manera discreta, sense fer-ne ostentació (cf. Mt 6,2-3) i de vegades jugant-se la vida. Aquests se senten consolats per la paraula de Jesús, el seu cor bateja de goig mentre van transformant el món. En aquest Nadal, sentim-nos cridats d'una manera particular a obrir "una ruta al Senyor" (Is 40,3), una ruta interior que aplaní el camí perquè la gràcia del Crist pugui entrar en el nostre cor i il·luminar la nostra intel·ligència.

Amb el seu naixement i amb la seva vida a la terra, Jesucrist ens ensenya el camí de superar la violència i de treballar per la pau, i ens confia la missió de col·laborar amb ell per buscar el bé de les persones i per transformar el món fins que ell tornarà. És cert, també, que "els homes són com l'herba" que s'asseca fàcilment (Is

40,6-7), que tenim una existència fràgil com ens ha mostrat la covid-19, però sabem que el qui és “la Paraula del nostre Déu” feta home, “dura per sempre” (Is 40,8). Però Jesucrist, que camina al nostre costat, ens assegura la vida en plenitud més enllà de la mort.

Els cristians hem de ser testimonis de la Paraula de Jesús, el Messies, enmig de la nostra soci-

etat. Això comporta contribuir al diàleg social i a l'entesa d'uns i altres, treballar per superar les desconfiances i avançar vers el bé comú. I comporta, també, compartir el que tenim, com el Fill de Déu que, des del primer Nadal, ha vingut a compartir el seu amor i els seus dons amb tota la humanitat. Que Santa Maria, la Mare de Déu, ens ajudi a acollir Jesucrist i el seu Evangeli en el fons més íntim de nosaltres

mateixos, com ho va fer ella, i a posar-nos generosament al servei dels altres.

Bon Nadal, amics i lectors de Catalunya Religió!

JOSEP M. SOLER, abat emèrit de Montserrat

CR | [LLEGIR AL WEB](#)

**Voleu rebre per WhatsApp
les notícies imprescindibles de cada setmana?
Apunteu-vos a la llista informativa
de Catalunya Religió!**

**Com? Guardeu el número 693 715 339 a la llibreta
de contactes com a 'Llista Catalunya Religió'.
I envieu-hi un missatge de WhatsApp
que digui ALTA i el vostre nom.**

La Rebotiga n.30. Bon Nadal!

Comentari de l'actualitat de la setmana des de la redacció de Catalunya Religió. Darrer programa de l'any on repassem alguns temes d'actualitat de cara a Nadal i de la darrera setmana. Tertúlia amb els periodistes **Laura Mor**, **Glòria Barrete**, **Roger Vilaclara** i **Jordi Llisterrí**.

ESCOLTA
EL PODCAST

Blanquerna homenatja Llorenç Gomis

"Llorenç Gomis és el gran referent del periodisme del segle XX a Catalunya". Amb aquestes paraules ha definit **Josep Maria Carbonell** al periodista **Llorenç Gomis**, el que fou director durant cinquanta-cinc anys de la revista de pensament i cultura 'El Ciervo' i professor de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna - URL. L'homenatge al periodista ha tingut lloc aquest dimarts a l'auditori de la facultat, i hi han intervingut la filòsofa **Victoria Camps**, el periodista **Lluís Foix**; el poeta **Alejandro Duque Amusco** i el director de la revista **Jaume Boix**.

BLANQUERNA | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Torna la limitació al 70% d'aforament als centres de culte

La missa del gall queda al 70% d'aforament. Les **noves mesures** que ha aprovat el Govern aquest dimarts, i que ha avalat aquest dijous el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, entren en vigor la mitjanit de dijous 23 a divendres 24, amb una vigència de 14 dies. És el nou paquet de mesures per contenir l'expansió de la COVID-19 a Catalunya, que fa dies que està a l'alça a causa, en part, al creixement de la variant òmicron del virus. En l'àmbit religiós, el Govern ha anunciat que s'aplicarà el 70% d'aforament en espais tancats.

CR | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Pregó de Nadal a Blanquerna: “L’esperança no és pensar que ‘tot anirà bé’”

La metge i psicòloga **Montserrat Esquerda**, directora general de l’Institut Borja de Bioètica, ha estat l’encarregada aquest any de pronunciar el Pregó de Nadal de la Fundació Blanquerna. “Jo canto i m’alegro” va ser el lema de l’acte que combina la proclamació del Pregó i la música oferta pel Cor Blanquerna i que reuneix les tres facultats de la Fundació Blanquerna per celebrar el Nadal.

Montse Esquerda va una defensa del valor de celebrar, malgrat els temps d’incertesa i dolor que ha portat la Covid: “tots hem acumulat un món de petites pèrdues”. Una situació que ens porta a viure “el millor i el pitjor de nosaltres mateixos”, però en el que, en un entorn universitari va destacar “tot allò que hem d’agrair als joves”.

El pregó va emmarcar la reflexió en les aportacions del **papa Francesc** i la idea de que “ningú se salva sol”. Esquerda va destacar la lectura que l’encíclica *Fratelli Tutti* fa de la paràbola del Bon Samarità. El qui s’atura a cuidar l’altre és perquè també ha patit i “el qui ha patit canvia la mirada i és capaç d’aprendre a mirar els altres com a germans i donar resposta al patiment”.

Esquerda va tancar el pregó contra els tòpics: "L'esperança no és pensar que 'tot anirà bé'. 'El tot anirà bé' a vegades és immoral. L'esperança és la convicció profunda que, passi el que passi, tot té o se li pot donar un sentit".

El Cor Blanquerna va oferir un concert de nou peces i interpretacions musicals, dirigides per **Eva Martínez** i l'acompanyament d'**Antoni Miralpeix**, reconegut per les seves obres i adaptacions al cant coral i infantil que també es va escoltar en el concert. L'acte d'aquest dimecres es va tancar amb la felicitació del president de la Fundació, **Salvador Pié**.

● FRUITES I VERDURES

● CONTES DESEXPLICATS

● ÀLBUMS IL·LUSTRATS

Novetats per llegir quan arriba el fred

● AMB BONA CARA

Llibres que fan lectors

BAULA

● LLIBRES REGAL

● EL DIARI SECRET I PERDUT DE...

Fotografia: Fundació Pere Tarrés.

Consells per un Nadal amb benestar emocional

S'acosta el Nadal, i un any més ens trobem davant d'unes festivitats desitjades però amb un regust amarg: novament amb la contradicció de necessitar celebrar i compartir amb la família després d'un any i mig difícil, però ara encarant una sisena onada i davant la incertesa de les noves variants de la covid-19, fet que pot afectar el nostre equilibri emocional. La gestió emocional serà clau per poder gaudir d'aquestes festes al màxim sense angoixar-nos més del compte. Encara més en un context en què, segons afirmen nombrosos estudis, la pandèmia ha disparat els problemes de salut mental, especialment entre els infants i joves.

Davant la proximitat de les festivitats nadalenes, l'equip d'expertes en àrees socials i educatives de la Fundació Pere Tarrés ha elaborat un llistat d'aprenentatges que podem extreure del que portem d'emergència sanitària i social i que ens poden ser útils de cara a properes crisis. A més, apunten diverses estratègies i pautes per gestionar emocionalment aquest període. Reflexions de la mà d'Elena Requena, professora de la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés-URL URL i especialista en salut mental i comunitària, i de Marina Bonache, do-

cent de lleure de la Fundació Pere Tarrés i infermera especialitzada en salut mental.

QUÈ HEM APRÈS DE LA PANDÈMIA?

Una crisi individual i col·lectiva com la que encara estem vivint ens ha obligat a reordenar els nostres valors i prioritats. Després d'un any i mig de viure situacions que, en alguns casos, han estat extraordinàriament dures, hem conegut de prop les nostres mancances i hem rescatat totes les nostres fortaleses. En un context en què ens podem deixar endur pel pessimisme i el fatalisme, destacar com la crisi ha despertat en nosaltres habilitats i competències importants que ens havien passat desapercebudes ens pot ajudar a encarar el futur amb una mirada diferent. Quins aprenentatges hem extret, doncs, de tots aquests mesos de pandèmia que ens poden ser útils més endavant? Marina Bonache, docent de la Fundació Pere Tarrés i infermera especialista en salut mental, n'apunta cinc.

1. Hem acceptat la nostra vulnerabilitat i s'ha visibilitzat la salut mental. La incertesa dels primers mesos de la crisi, la percepció d'insegu-

retat, la por al contagi, el distanciament social, la manca de recursos, les desigualtats socials davant la mateixa amenaça, etc. Tot això ha posat de manifest la nostra fragilitat. La visibilització d'aquestes dificultats ha permès començar a trencar el tabú al voltant dels problemes de salut mental.

2. Hem après que som resilients i tenim recursos. Alhora que ha posat sobre la taula la nostra vulnerabilitat, la pandèmia també ens ha mostrat la nostra resiliència en anar superant aquests mesos de crisi sanitària i adonar-nos que tenim molts recursos d'autosuficiència. Algunes persones també han après que tenien una major capacitat d'acceptar determinades situacions (romandre tancats durant setmanes, no veure els éssers estimats, no poder canviar de municipi, etc.) que mai s'haurien imaginat per l'excepcionalitat del que estàvem vivint.

3. Hem vist la importància de dedicar temps a l'autocura. La visibilització de la salut mental i de com n'és d'essencial mantenir l'equilibri emocional ens ha portat també a prioritzar el paper de la cura i l'autocura. Si no busquem temps per a cuidar-nos (meditar, mantenir estones de lectura o d'oci, fer esport...) no estem tenint en compte la nostra salut mental.

4. Hem entès que cal ser més flexibles i canviar rutines. Tota crisi implica una ruptura de rutines, i aquests mesos ens hem vist forçats a canviar-ne moltes. L'adaptació a la nova situació ha estat més fàcil en aquells casos en què hem pogut mantenir algunes d'aquestes rutines, ja que això ens ha permès conservar una certa sensació de seguretat, però alhora hem après com de vegades és sa actuar amb un cert grau de flexibilitat i no ser excessivament rígids a l'hora de planificar el nostre dia a dia.

5. S'ha fet palesa la importància de potenciar els vincles relacionals. El confinament i les restriccions sanitàries per prevenir el coronavirus han disparat l'ús de les noves tecnologies en l'àmbit professional, d'oci i també relacional. Les noves eines i recursos tecnològics han ajudat a accedir a serveis i fins i tot han actuat com a eina terapèutica complementària, però també hem vist com d'insubstituïbles són la presencialitat i el contacte humà.

Com a conclusió, ens hem retrobat amb la capacitat de viure en el present. En una crisi, romandre en el present vol dir no quedar-nos enrocats en un passat on potser "estàvem bé"

(cosa que ens genera nostàlgia i tristesa), ni aferrar-nos a un futur incert. Romandre en el present vol dir acceptar les nostres emocions, prendre consciència de la situació actual i resoldre les circumstàncies que ens van sorgint en el nostre dia a dia. Si ens mantenim vivint i connectant amb “l’ara i l’aquí”, ens estem permetent viure des de l’autocura.

CONSELLS PER AFRONTAR EL NADAL TENINT CURA DE LA SALUT MENTAL

Amb tot el que hem après d’aquests mesos, ens toca ara afrontar un futur encara incert. Fa un any, encaràvem un Nadal del tot atípic amb la sacsejada emocional que la pandèmia havia provocat. Ara, a les portes d’un nou Nadal i amb el covid-19 encara resistint-se a marxar de les nostres vides, tenim per davant un nou repte provocat per les incerteses de l’evolució de la nova variant del virus i de com ens afectarà la sisena onada del virus. La Dra. Elena Requena, de la Facultat d’Educació Social i Treball Social Pere Tarrés-URL i especialitzada en salut mental i comunitària, proposa algunes estratègies per afrontar les festes nadalenques.

1. Intentem evitar els pensaments negatius i focalitzem-nos en els positius. Allò que marca el nostre estat emocional no és tant el que ens passa, sinó com ho vivim. És més important com interpretem el que ens passa que no pas el que esdevé. Podem afrontar aquestes festes nadalenques ancorats en allò que no podrà ser -fet que ens conduirà a sentiments d’enuig, impotència, ràbia o frustració- o bé amb una actitud positiva i constructiva de ganes gaudir del Nadal encara que sigui d’una manera diferent. Cal evitar els pensaments negatius i ho podem aconseguir si expressem els nostres neguits i ens focalitzem en allò positiu. Per exemple, al final del dia, podem escriure alguna cosa agradable que ens hagi passat, un exercici que podem compartir en família. Això sí, si els sentiments d’angoixa i tristesa ens superen i alarmen el nostre entorn, no descartem demanar ajuda professional.

2. Dedicuem-nos temps a nosaltres mateixos i al nostre gaudi i cura personal. És possible que aquest Nadal, ja sigui per prudència, per por o per recomanacions de les autoritats sanitàries, no puguem fer tota l’activitat social que voldríem, però no és temps perdut: dediquem-nos temps a nosaltres mateixos. Pot ser

un bon moment per fer aquelles activitats que ens agraden però per a les quals no trobem tot el temps que voldríem: llegir, mirar pel·lícules, jardineria, manualitats, una tarda de jocs de taula amb la canalla, etc. Són petits plaers que, de vegades, descuidem per obligacions laborals o domèstiques. Poden ser també uns dies per augmentar el contacte amb la natura, que contribueix tant al benestar emocional com físic.

3. Busquem alternatives si no és possible reunir-nos com els altres anys. Nadal és sinònim de retrobament amb família i amistats. Aquest any no ha de ser diferent, només cal buscar altres opcions per a les trobades. Reserva els dinars i els sopars presencials per a aquelles persones més significatives (sempre respectant les mesures sanitàries vigents), i per a la resta innova amb altres opcions: un passeig tranquil, una xocolata calenta en una terrassa, una videoconferència, etc. L’important és evitar l’aïllament social i els sentiments de frustració i angoixa que comporta. No poder celebrar aquests dies com sempre no significa que no puguem gaudir-los: la rigidesa no és bona companya de viatge i sempre hi ha un marge per adaptar-se que, per petit que sigui, ens fa sentir que podem controlar mínimament les circumstàncies.

4. No oblidem les tradicions que tant ens agraden, però innovem! Tendim a reproduir rutines, perquè els canvis poden generar ansietat i ens agrada la nostra zona de confort més del que estem disposats a reconèixer, però com hem explicat abans, la pandèmia ha incorporat irremeiablement la flexibilitat en les nostres vides. Així que no té sentit capficar-nos en replicar exactament igual el Nadal d'anys passats si les circumstàncies són diferents. Parla-ho amb els de casa o amb les persones amb qui ho celebres per construir junts com voldríeu que fos aquest Nadal. Viu-lo en clau d'oportunitat: amic invisible a distància, concurs de nadales, trobades virtuals, scape room nadalenc a casa per als més petits, anar a buscar el tió al bosc, etc. Sense oblidar-nos de participar en les iniciatives que hi ha a la teva comunitat aquests dies, com ara exposicions a l'aire lliure de pessebres, pessebres vivents o passejades populars.

5. Reflexionem sobre el nostre estil de vida i de consum. Nadal és probablement l'època de l'any en què més fàcilment es cau en un consumisme sense sentit. Prenguem consciència que el consumisme no proporciona la felicitat, sinó una necessitat de més consumisme perquè sempre hi haurà un nou producte per comprar. Gran part del consum actual no és sostenible ambientalment, però tampoc emocionalment. Donem una volta al consum aquest Nadal: realment és necessari rebre tants regals? En el cas dels infants, quins valors estem transmetem si prioritzem la quantitat per sobre de la qualitat? Podem regalar joguines fetes amb materials reciclables, que fomentin la creativitat, que no siguin sexistes... D'altra banda, cal que els regals estiguin embolicats en papers decoratius? Podem aprofitar bosses de cartró o capses que tot sovint acumulem a casa sense donar-los-hi cap ús i decorar-les al nostre gust: segur que

agrada més una decoració personalitzada que un embolcall perfecte amb un paper que porta el logotip d'un centre comercial.

En definitiva, cal acceptar de manera realista que la covid-19 continuarà un temps entre nosaltres i que està comportant i comportarà canvis en els nostres hàbits i costums. Però també hem de tenir clar que des que la pandèmia ha arribat a les nostres vides hem evolucionat, hem après i tenim estratègies per adaptar-nos a la situació. Focalitzar-nos en el pensament positiu, centrar-nos en allò que podem controlar i evitar l'aïllament social són algunes de les claus que augmentaran el nostre benestar emocional i ens permetran, malgrat tot, gaudir d'un bon Nadal.

La regió marista europea estrena nou web

El **nou web** de la regió europea marista serà el punt de trobada en línia de les cinc províncies que en formen part: Compostel·la, Europa Centre-Oest, Ibèrica, L'Hermitage i Mediterrània. La nova web arrenca amb el ressò de grans notícies, com el llançament de la Xarxa Global Marista d'Escoles o la commemoració del 25è aniversari de Bugobe. Aquest nou portal en línia neix amb l'objectiu de connectar online les cinc províncies maristes de la Regió europea marista i donar visibilitat als projectes i reflexions comunes.

MARISTES CATALUNYA | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

El col·legi Claret Barcelona fa 150 anys: "Un futur ple d'història"

Unes famílies de la Vila de Gràcia de Barcelona, davant el canvi cultural i tecnològic que estava vivint la societat d'aquell temps, van somniar una escola que transmetés als seus fills cultura i valors dins un clima de responsabilitat i diàleg. La comunitat claretiana, arrelada al barri, i conscient de la nova realitat, va acceptar el rept de portar a terme aquest projecte il·lusionant i innovador, que aquest 2021 suma 150 anys. Però l'any 1871 tot estava per fer. Només tenien una petita sala i per mobiliari uns taulons: uns feien de taula i uns altres per seure, etc.

CLARETIANES | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Vetlla de pregària pel bisbe Toni Vadell per l'agreuiment de la seva salut

Aquest diumenge passat es va convocar una vetlla de pregària per la salut del bisbe auxiliar de Barcelona Toni Vadell. Al juliol es va fer públic que li havien detectat un tumor localitzat al pàncreas i que seguiria el tractament de quimioteràpia. El mateix diumenge, a través de WhatsApp, es va comunicar que està ingressat greu i que "ara més que mai el bisbe Toni necessita que intensifiquem les nostres pregàries". La vetlla es va poder seguir a través d'una emissió en directe que, fins ara, compta amb més de 16.000 visualitzacions.

CR | [LLEGIR AL WEB](#) (+)

Fotografia: Salesians Terrassa

La classe de religió ja parla en llenguatge competencial

Després de les festes de Nadal, la Conferència Episcopal Espanyola aprovarà el nou currículum de religió catòlica elaborat arran de la LOMLOE. Un cop es publiqui el nou currículum al BOE ja entrarà en aplicació de cara al proper curs 2022-2023. Entre les principals novetats hi ha la metodologia de treball, la vessant humanística, el perfil de sortida de l'alumne i l'arrelament del currículum a cada territori.

Aquest dissabte 26 persones de diversa procedència institucional s'han trobat a l'aula Sant Jordi del Seminari Conciliar de Barcelona per parlar-ne. És la primera sessió d'un nou seminari de formació intern dissenyat per copsar-ne totes les novetats i fer una concreció curricular a casa nostra. La proposta s'adreça als docents de didàctica i religió dels instituts superiors de ciències religioses i de les universitats que imparteixen la DECA a Catalunya.

Es tracta d'un seminari que impulsen conjuntament el Secretariat Interdiocesà d'Ensenyament de Religió a Catalunya (SIERC), l'Escola Cristiana i l'ISCREB, i els delegats d'ensenyament de la religió dels bisbats de la CET (Conferència Episcopal Tarraconense). Un treball

conjunt inèdit, que aquestes institucions comprenen en clau d'exercici sinodal.

"L'escola cristiana es troba amb una gran oportunitat per personalitzar el currículum", ha explicat Antonio Roura, director de la revista *Religión y Escuela*. En la primera sessió d'aquest nou seminari, Roura ha descrit el context competencial del nou currículum de religió en relació a la LOMLOE i el marc competencial europeu de 2018.

El ponent ha destacat l'autonomia pedagògica dels centres i ha assenyalat el to humanista de la nova arquitectura curricular. Un currículum que posa èmfasi en la formació integral de l'alumne i en els trets del perfil de sortida de l'Ensenyament Bàsic que es concreten en els descriptors operatius del marc competencial europeu.

Un diàleg madur entre teologia i pedagogia

Després d'una breu pausa-cafè, ha pres la paraula **Carlos Esteban**, professor titular de Pedagogia de la Religió a l'Institut Pontifici San Pío X. Esteban ha posat en diàleg la proposta pedagògica i teològica del nou currículum. Carlos Esteban ha reafirmat la perspectiva huma-

nista del marc competencial europeu de 2018 en comparació amb el caire pragmàtic del de 2006: "Hi ha un humanisme renaixent el 2018 que reclama no tan sols la nostra atenció, sinó també el nostre recolzament", ha dit.

Carlos Esteban també ha defensat el nou marc competencial del currículum de religió com una oportunitat per no perdre el tren de la història: "Si no emprem el seu llenguatge (pedagògic) i les regles de joc de l'escola... hauríem mantingut una essència (de la classe de religió) sense lloc on posar-la". Sobre la relació entre la teologia i la pedagogia, s'ha fet notar que "no és just dir que no hi ha teologia al nou currículum". I hi ha afegit que "en el nou currículum la teologia segueix aportant continguts, però no tant l'estructura pedagògica; el diàleg entre la teologia i la pedagogia ha arribat a la majoria d'edat".

Abans de donar per finalitzada la sessió inaugural del seminari intern sobre el nou currículum de religió, els assistents s'han trobat amb els docents **Maite Muñoz (INSAF)** i **Ferran Piñeiro (ISCREB)** segons segueixin treballant el nou currículum en l'etapa de primària o secundària respectivament.

Tres formacions sobre el nou currículum

La continuïtat del seminari serà en format online a través d'una aula virtual de l'ISCREB i comptarà amb un retorn en el seu tram mig per part d'**Andreu Ibarz**, de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport de Blanquerna - URL, abans de la cloenda presencial que tindrà lloc al mes de març. Es preveu la publicació posterior de la concreció del currículum de Religió a Catalunya fruit del treball del seminari.

Així mateix, el seminari intern per a docents de didàctica i pedagogia de la religió i delegats diocesans d'ensenyament és la primera de tres formacions previstes per donar a conèixer i treballar el nou currículum de religió. La segona formació serà de caràcter general per a tots els docents de religió i tindrà lloc dins la XVI Jornada de Mestres i Professors de Catalunya que s'esdevindrà a Tarragona el 30 de maig. Posteriorment, els ISCR de Catalunya complementaran la formació sobre el nou currículum a les seves diòcesis per tal d'oferir una formació reconeguda de trenta hores a tots els docents de religió.

La Moixina, temple d'aigua, arbres i saviesa

En moltes ocasions la bellesa apareix i ens colpeja dins de l'ànima. Posem per cas que tot passejant ens embadalim amb el moviment d'una fulla senzilla de faig, pollancre, roure... que es desplaça lènguidament per un rec, si arribem davant d'un plàcid i recòndit estanyol i ens fixem amb un grup d'ànecs coll verd que es desplacen aïrosament i en un ordre perfecte per damunt d'una aigua coberta de lleties d'aigua que li atorga una verdor densa o, si en aixecar la mirada sentim el cant d'un gaig remorós dalt d'un arbre... Tot el que us dic i molt més!, ens passa si escollim passejar un bell dia tardoral o hivernal pels camins de la Moixina. Una nova descoberta dins la col·lecció d'articles sobre **santuaris naturals** que publiquem a Catalunya Religió.

I si pensem per quins motius les nostres passes decidides ens porten a passejar-nos-hi, sigui quina sigui l'estació en la qual ens trobem immersos, per què en qualsevol estació escollir una passejada per la Moixina és una elecció encertada i plaent podem trobar diversitat de respostes però, centrem-nos en un parell. La primera en la qual podem aturar-nos és que som davant d'un espai molt especial, alguns

estudiosos l'anomenen "la catedral del paisatge olotí". Entre aquests aiguamoixos, recs, roures pènols i surgències, un munt de pintors han plantat el seu cavallet des de finals del segle XIX. Els més coneguts van ser els germans **Vayreda, Marià i Joaquim, i Josep Berga i Boix** els quals van atorgar protagonisme al paisatge rural i el van convertir en un espai idíl·lic, en una arcàdia on els grans arbres viuen en perfecta sintonia i equilibri amb les aigües i la pagesia. La segona és que vaig ser convidat per en **Miquel Macias**, geògraf i gran naturalista, que em va presentar "in situ" el seu darrer llibre, *La Moixina. Una geografia emocional*.

No puc evitar de qualificar en Miquel de franciscà ja que és capaç de saludar les muntanyes quan diu: "Hola Puigsacalm, soc en Miquel", de jugar o interpretar les converses o estats d'ànims dels ocells amb qui es troba pel camí, de singularitzar arbres, arbusts, plantes... El llibre que va mostrar-me és fruit de l'experiència personal, de passejar pel mateix recorregut al llarg de cinquanta-dues setmanes, és a dir, de veure passar, acompanyades de la seva mirada atenta i perceptiva, totes les estacions per, posteriorment, convertir en text les seves im-

pressions, les quals sorgeixen del fet de posar en joc tots els sentits, així com la intuïció, la sensibilitat i l'emoció.

Com ell mateix diu: "La ciència no arriba a explicar-nos tota la Moixina... el ball de la llum i el color de la Moixina s'escapa de qualsevol intent reduccionista... La vertadera Moixina és una impressió de conjunt, una simfonia capaç de transformar i remoure el nostre interior".

Convidem el lector a apropar-s'hi a passejar-hi. Iniciarem la nostra caminada a l'ermita de la Salut. Per arribar-hi cal desplaçar-nos fins a Olot, agafar l'avinguda o vial Sant Jordi que fa la circumval·lació a la ciutat i estar atents a les indicacions per prendre la carretera de la Moixina. Un cop hi siguem, continuarem fins l'aparcament del restaurant "Moixina". Des d'aquest punt, tornarem a peu per on hem vingut fins passat el Masdavall que és el primer mas que trobarem a mà dreta i, un cop passat, prendrem un corriol que ens portarà a la blanca Ermita de la Salut. Aquí comença el nostra recorregut.

Es tracta d'un trajecte breu. Per tant, és recomanable caminar amb molta calma per tal de gaudir de cada passa i, evidentment, ens aturarem allà on ho desitgem. Els elements essencials que caracteritzen l'espai per on ens mourem són: l'aigua, que apareix a les surgències i es mou bé pels recs o resta en calma en els aiguamoixos i estanyols; els arbres, que presenten una gran varietat d'alçades, formes i hàbitats. Quan l'aigua és molt propera ens apareixen els pollancre, els plàtans d'ombra, els salzes i els freixes i quan ens n'apartem, creixen els faigs i els majestuosos roures pènols. I per les capça-

des dels arbres o pels recs i estanys gaudirem de la presència d'un gran nombre d'ocells. El darrer element d'aquest paratge és el substrat volcànic que en ocasions ens ofereix formes molts curioses, com els tossals, que són petits i suaus promontoris de roques volcàniques que l'agricultura no ha pogut domesticar i on creixen els més antics i alts roures pènols.

Des de l'ermita de la Salut, creuarem el rec de les fonts i pel bell mig d'una petita plantació de fags resseguirem el rec, aigües amunt.

En funció de l'època de l'any gaudirem de l'ombra dels arbres o de la seva nuesa. Assenyalar que l'hivern és també un bon moment per gaudir d'aquest espai: la pau hi regna mentre la natura treballa silenciosament per oferir-nos, ben aviat, el bell espectacle primaveral.

Tot el recorregut que us proposem va paral·lel al rec. Més endavant gaudirem de zones d'aiguamoixos, és a dir, d'espais arbrats que, segons l'època de l'any, estan coberts d'aigua i que són l'hàbitat d'una gran varietat de plantes i de joc de reflexos. En un cert moment ens toparem amb els estanys del Camp d'en Broc, que

en aquesta recent visita tardoral es trobaven recoberts d'una bella catifa de llenties d'aigua. En Miquel ens va explicar que ens fixéssim en el moviment d'un conjunt d'ànecs coll verd que obrien un canalet al seu pas que trencava la capa verda i lluent de les llenties que amagades sota seu al seu pas.

Després de gaudir de l'estany i dels ànecs vam continuar resseguint el rec fins arribar a una carretera que de la Moixina es dirigeix cap Sant Cristòfol Les Fonts. Al cap d'uns tres-cents me-

tres ens aparegué un corriol que s'enfila cap a la Costa de Pujou, que és el nom de la muntanya, dins de la qual hi ha un antic camp de conreu abandonat situat a una certa alçada que ens permeté gaudir d'una magnífica panoràmica sobre el paratge. En aquell indret, vam començar la següent conversa amb en Miquel:

Al llarg de la nostra passejada m'ha sorprès que qualifiquessis el paratge de la Moixina com un santuari per a la gent d'Olot

Les persones d'Olot se l'han fet seu a partir del seu ús que es remunta a moltes dècades. Si l'hi posem un punt de partida, seria quan els pintors de l'anomenada "Escola d'Olot", com els ja esmentats Vayreda o Berga i Boix, comencen a muntar el seu cavallet entre els arbres i els aiguamoixos. A partir d'aquí, on conflueix el substrat volcànic, els boscos i els recs, es crea un espai mític que atrau als habitants dels voltants.

Tu l'has volgut experimentar a partir de passejar-hi en silenci i solitud al llarg de tot un any. Quin aprenentatge personal n'has tret?

Certament, la clau és caminar en silenci, però també estar obert al que l'espai et va dient. Per tant, era un exercici d'escoltar amb la màxima profunditat per sentir el batec d'aquesta terra. Si ets capaç de fer aquest exercici amb continuïtat, la veritat és que pots anar molt enllà, és a dir, sentir-te unit o en comunió amb tot el que t'envolta. Pensa que el fet d'acostar-te a arbres centenaris i gaudir de les seves magnituds, de sentir i escoltar el cant dels molts ocells que salten de branca en branca o es mouen per l'aigua... fa que et sentis un més. Per tant, el meu llibre és una invitació a aprofundir en aquesta experiència.

No et fa cap angúnia emprar les paraules temple, santuari, sagrat...

No. No oblidem que els veritables temples són els naturals, on podies experimentar el fet d'anar més enllà de tu mateix. Quan les persones han perdut la connexió ancestral amb la natura és quan han necessitat aixecar altres temples per recordar que hi ha quelcom més enllà de nosaltres mateixos.

Per tant, tu has establert un vincle espiritual amb la Moixina a partir de les teves repeties passejades?

Sí. El silenci i la solitud et permeten no només gaudir del que t'envolta sinó sortir de tu mateix, és a dir, de la clofolla dins la qual estem tancats a la qual hem ens ha conduït l'antropocentrisme i la tecnocràcia. En llocs, com la Moixina, sobretot en moments de calma com ho són les primeres hores matinals, és més fàcil fer aquest pas de sortir de tu mateix.

La Moixina possibilita viure amb senzillesa la comunió amb l'entorn i sentir-vos un més dins la família de la natura.

JOSEP GORDI -CR | [LLEGIR AL WEB](#)

Per l'abolició de la tortura

MARIA ROSA OCAÑA
A NADIEZHDA

La Federació Internacional de l'Acció dels Cristians per l'Abolició de la Tortura (FIACAT), a través de la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, ha rebut el guardó 'Memorial Cassià Just 2020'.

He tingut la sort de conèixer de ben a prop l'ACAT de Catalunya i em vull afegir a aquest reconeixement. Per això faig memòria retroactiva. Tinc present encara el dia, i ja en fa molts, que el Sr. Enric Planas, aleshores president de l'ACAT Catalunya-Espanya visitava l'església ortodoxa de la Protecció de la Mare de Déu. El motiu de la seva visita era per demanar la participació ortodoxa en l'ACAT. En l'Associació que és ecumènica, en aquell temps, no hi havia

encara una presència ortodoxa. Després de reflexionar-ho em varen destinar a mi perquè hi fes acte de presència i formés part de les seves accions i activitats.

Quan el Sr. Planas explicà que formaven part de la FIACAT i que les seves accions anaven adreçades a l'abolició de la tortura, vaig sentir un esglai molt profund. També un vertigen, com si caigués en el fons d'un abisme. Em semblava una utopia que hi haguessin persones que treballessin per l'abolició de la tortura, un sofriment horrible. Em sentia més petita que un gra de sorra. Però les paraules del mateix Crist, en l'evangeli, em van portar l'ànim d'acceptar el repte.

De mica en mica vaig anar entrant en l'Associació i, en relacionar-me amb persones que treballaven juntes per la mateixa causa, vaig veure la gran tasca que s'estava fent. Emparats pels Drets Internacionals i amb la força de la pregària, vaig descobrir que la unió fa la força.

Dues dones en protestants l'any 1974 van ser testimonis de les tortures que es practicaven a la guerra del Vietnam. Van clamar l'ajut solidari dels cristians de diverses confessions per no restar immòbils i muts davant de tanta vulneració i de tanta immunitat per part dels seus executors. Elles van ser el llumí que va encendre una resposta de les esglésies.

Vaig tenir l'ocasió de participar en fòrums internacionals de la FIACAT i veure com treballaven i com es relacionaven les ACAT entre elles, amb ajut mutu. Tinc molt present una acció que vàrem fer des de Barcelona, en conèixer la situació que patien els infants en els hospicis de Romania, que depenien de l'Estat, i que estaven amb un abandó increïble. La majoria d'aquells nens patien el virus de la Sida. En connectar amb un membre de l'ACAT de Romania, i que a més era professora, vàrem recollir diners, destinats a comprar material escolar, a més d'intervenir per la seva situació.

Una de les activitats que es fan, a part de les Crides Urgents que són el modus operandi, hi ha una secció que s'ocupa de mantenir correspondència amb els presoners. Recordo un cas d'un d'ells. Era un estudiant marroquí que, junt amb molts dels seus companys, s'els va empresonar amb una pena de molts anys a la presó pel fet que havien llençat unes octavetes. Aquesta persona va poder enviar una carta plena de signatures dels propis estudiants empresonats i demanar ajut a l'exterior per a la seva alliberació. La intervenció de l'ACAT, juntament amb Amnistia Internacional va fer possible, al cap d'un temps, aconseguir el seu alliberament.

La FIACAT te Estatut consultiu davant de les Nacions Unides, d'un Estatut participatiu en el Consell d'Europa, a més d'altres col·lectius. Així, quan va venir la CPT (Comitè de Prevenció per la Tortura) a Barcelona, es va poder, a través de l'ACAT, presentar un extens dossier d'unes vulneracions que es van produir a Catalunya en motiu dels Jocs Olímpics. I moltes situacions més... Vull manifestar la gran acció de la FIACAT. Aquest guardó que se'ls ha atorgat és ben merescut. A tota la gent incansable que, a més de pregar pels torturats i també pels seus botxins, actuen per que en aquest món es faci

justícia. Malgrat que sembli impossible no es deixa d'actuar. Cal una gran consciència col·lectiva per aconseguir l'abolició de la tortura, tractes cruels i demigrants tal com en molts països es va abolir la pena de mort. Així com ho proclama el 5è article de la Declaració Universal dels Drets Humans, un clam al cor de la humanitat.

A dia d'avui, des de la FIACAT s'està donant suport al projecte Shadow Games per tal de protegir els nens i nenes migrants que arriben a Europa sense acompanyament. Segons la Organització Internacional de Migracions (OIM), una de cada vuit persones migrants és un nen o una nena. Aquests infants són particularment vulnerables o han d'enfrontar molts obstacles en el camí i que, sovint, són sotmesos a tortures i abusos.

Cal mirar ben amunt, allà on l'estel brilla més que mai. La seva bellesa ens transmet el missatge que, en la nostra vida, podem viure la Bona Nova. Ella és la nostra fortalesa per fer arribar la llum allà on hi ha fosc, malgrat les forces que sempre pretenen apagar-la.

Sabadell Institucions Religioses i Tercer Sector

**Atenció personalitzada orientada al carisma
i a la missió de les institucions**

Assessorament en inversions, gestió del patrimoni, finançament preferent...
Estem al seu costat per oferir-li les solucions financeres que necessita a través
d'una àmplia gamma de productes i serveis adaptats al seu sector
i a la seva casuística particular.

Convenis

Condicions
preferents per a la seva
institució i les que
en depenguin.

Finançament

Terminis i condicions
personalitzats per
tirar endavant els seus
projectes.

Gestió

especialitzada
Un gestor estarà al seu
costat per ajudar-lo en
el seu dia a dia.

Més informació a
bancsabadell.com/institucionsreligioses
bancsabadell.com/tercersector

B Sabadell
Ser on siguis

25 anys de la mort del cardenal Narcís Jubany

**JOSEP-MIQUEL BAUSSET
A DEL SANTUARI ESTANT**

Diumenge 26 de desembre, farà 25 anys de la mort del cardenal Narcís Jubany. Nascut a Santa Coloma de Farners el 12 d'agost de 1913 al si d'una família humil, Narcís Jubany i Arnau va estudiar al seminari de Barcelona. Ordenat prevere el 30 de juliol de 1939 i destinat de vicari a Piera, aviat fou enviat a ampliar estudis a la Universitat de Comillas, on obtingué el doctorat en Dret Canònic. Posteriorment a la Universitat Gregoriana de Roma, es doctorà en Teologia. Va ser professor de Dret Canònic al Seminari de Barcelona, viceconsiliari dels Joves d'Acció Catòlica i consiliari de l'Associació Catòlica Nacional de Propagandistes.

Canonge de la catedral de Barcelona, el 24 de novembre de 1955 va ser nomenat bisbe auxiliar de Barcelona (amb l'arquebisbe Modrego) i el 1964 bisbe de Girona, on va desplegar una gran activitat, sobretot en la renovació pastoral i litúrgica. Va participar activament en el Concili Vaticà II, amb algunes intervencions seves que van ser decisives en el grup dels pares conciliars progressistes i va tindre problemes amb les autoritats franquistes, sobretot per les seves paraules en català, a la festa de Corpus de 1969.

El desembre de 1971 (ara ha fet 50 anys), Narcís Jubany, fins aquell moment bisbe de Giro-

na, fou nomenat arquebisbe de Barcelona, per substituir D. Marcelo González, després de la campanya "Volem bisbes catalans" i va ser creat cardenal pel papa Pau VI el 5 de març de 1973. El 23 de març de 1990 se li va acceptar la dimissió de la seu barcelonina, que va passar a ocupar el bisbe de Tortosa Ricard Mª Carles.

Els seus contactes amb bisbes d'altres països, li van donar una visió oberta i ecumènica de l'Església i amb Tarancon, va tindre un paper clau durant la Transició. El cardenal Jubany, de línia clarament montiniana, va participar en la redacció del document de l'episcopat català, "Arrels cristianes de Catalunya", de 1985. Una de les obres més destacades de Jubany, va ser la creació a Barcelona de la Universitat Ramon Llull.

Bisbe plenament conciliar, Jubany afirmava que "l'allunyament de l'Església en relació amb el franquisme, va ser possible gràcies al Vaticà II" i per això, durant les sessions del Concili, el bisbe Jubany va apostar clarament per l'aggiornamento. En una intervenció seva a l'aula conciliar el 15 d'octubre de 1963, el bisbe Narcís defensà en nom de dotze bisbes espanyols la col·legialitat episcopal de l'Església: "L'estructura

jeràrquica és primacial i col·legial alhora, des del punt de vista teològic i jurídic". Això va causar una gran indignació en la major part de l'episcopat espanyols, profundament franquista. Anys més tard, el cardenal Jubany recordava que en eixir de l'aula conciliar, "els nostres germans en l'episcopat s'esforçaven en saber quins eren aquells bisbes traïdors".

Home entranyable, molt intel·ligent i dialogant amb totes les sensibilitats de l'arquebisbat de Barcelona, el cardenal Jubany, un home brillant, tenia una notable formació jurídica (com a bon canonista) però revestida d'una gran humanitat. Per això es queixava del fet que "el Dret Canònic alguna vegada ha fet mal a la gent".

El cardenal Jubany va patir, pel fet que tenia un ideal d'una Església més democràtica i més sensible als problemes de la societat. Recolzà els capellans obrers dels suburbis i fins i tot pagà algunes multes que els imposava el franquisme.

La seva saviesa i la seva prudència van deixar una forta empremta en l'Església de Barcelona. A més sabia confiar en els altres, fins al punt que deia: "Jo no sé de tot".

Home de diàleg, l'1 de gener de 1977, en l'homília de la Jornada Mundial per la pau, el cardenal Jubany s'afegia a la petició d'una amnistia "un desig que jo comparteixo".

El canonge Josep Mª Martí Bonet recordava que el cardenal Jubany i ell mateix, es reunien cada mes amb el cardenal Tarancon i el P. Martín Paltino (en un lloc discret) per perfilar línies d'actuació conjuntes.

Com ha dit el canonge Martí Bonet, el cardenal Jubany "sabia mirar als ulls" i "amb una actitud sinodal, col·laborava i confiava amb capellans, religiosos i laics".

En els seus 18 anys com a arquebisbe de Barcelona, va recuperar el ministeri del diaconat permanent (restablert i renovat pel Vaticà II) i va convocar el 1981 l'Assemblea Diocesana, per dialogar entre les diverses maneres de pensar, sobre la problemàtica de l'Església. També va propiciar un diàleg entre la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona. Així en l'Eucaristia de la festa de la Mercè de 1982, el cardenal Jubany demana al president Pujol i a l'alcalde Maragall, "un llenguatge noble i sense ultratges", i el 1989

exhortava a “una bona intel·ligència entre la Generalitat i l’Ajuntament de Barcelona”.

El cardenal Narcís Jubany va morir el 26 de desembre de 1996, diumenge que ve farà 25 anys, després d’haver viscut els últims anys de la seva vida, d’una manera senzilla, a la residència dels germans Camils de la ciutat Comtal.

Va ser mossèn Josep Mª Aragonès, en l’Eucaristia de l’enterrament del cardenal Jubany, qui el definí com un home que sobresortia “per la senzillesa, l’austeritat i el seu caràcter pacificador”.

Sol·lícit per Montserrat, que “sempre ha sabut estimar Catalunya i els catalans”, el cardenal Jubany pujava cada any el 27 d’abril, per presidir la missa conventual, el dia de la Mare de Déu de Montserrat.

L’1 d’abril de 1989, el cardenal Jubany presidí la benedicció abacial del P. abat de Montserrat, Sebastià Bardolet. Aquell dia el cardenal Jubany deia: “Recordeu que sou abat, no solament d’un monestir il·lustre per la seva història i pel seu guiatge espiritual, cultural i litúrgic, que de segles ha exercit, sinó també, d’aquest monestir,

que és custodi de la imatge entranyable de la Mare de Déu de Montserrat. Ella és el cor i l’ànima de Catalunya i celestial patrona de les diòcesis catalanes”.

JOSEP-MIQUEL BAUSSET -CR | [LLEGIR AL WEB](#)

Neix un nou
estel a Barcelona

Inauguració de
la torre de la
Mare de Déu

Del 8 de desembre
al 5 de gener

Consulta el programa a
sagradafamilia.org/inauguracio

Les esglésies evangèliques són les que obren més centres de culte a la província de Girona
DM, 21/12/2021 | DIARI DE GIRONA

'El cant de la Sibila' ressonarà aquest Nadal per tot el país
DM, 21/12/2021 | VILAWEB

Barbastre estrena el llegat de la Franja amb 66 de les 111 obres
DC, 22/12/2021 | LA MANYANA

L'Escolania de Montserrat no participarà a les misses de Nadal perquè està confinada
DC, 22/12/2021 | NACIÓ DIGITAL

El Convent de Santa Clara reparteix 170 panettones solidaris
DJ, 23/12/2021 | REGIÓ 7

El nen Jesús torna a Sant Jaume amb un pessebre alternatiu
DJ, 23/12/2021 | EL PUNT AVUI

Abrera lliura lots de Nadal amb la col·laboració de Càritas Abrera
DJ, 23/12/2021 | REGIÓ 7

Reparen la teulada de l'església de Cervià per evitar que es desplomi
DV, 23/12/2021 | SEGRE

La Sagrada Família @sagradafamilia
 En unes dates especials en què la màgia i la il·lusió són ben presents, esperem que passeu unes bones festes de Nadal!

18:39 · 23 dic · 21 · Twitter Web App

Fundació Pere Tarrés @Fundperetarres
 La Facultat d'Educació i Treball Social a **Fundperetarres** ha augmentat un 44% l'import destinat a beques els darrers dos cursos, en un esforç perquè la crisi econòmica per la pandèmia sigui un obstacle per als futurs professionals socials.

fundperetarres.org
 La Facultat Pere Tarrés incrementa en un 44% les beques

12:20 · 23 dic · 21 · Facebook

Solidaritat Sant Joan de Déu @solidaritatSJDD
 Us desitgem un **#Nadal** i un 2022 plens de salut i esperança! La **solidaritat** i el **compromís** són imprescindibles per superar les adversitats i construir un món més just i hospitalari.

Gràcies per ser al nostre costat! [SolidaritatSJDD.org](https://solidaritatSJDD.org)

OH Aragón-San Rafael y EducaSID CAT
 14:46 · 23 dic · 21 · Twitter Web App

Jesútes Catalunya @jesuillescat
 "Avui, el nostre present està devastat per hàbits de consum irreflexius que ens fan comprar sense mesura tot allò que més tard oblidarem al fons d'un armari o d'un racó de la nevera".
 @martafinazzi escriu a pregaria.cat Llegiu-la aquí: pregaria.cat/preguem-la-rea...

12:53 · 23 dic · 21 · Twitter Web App

Escoles FEDAC @EscolesFEDAC
 Qui no s'ha sentit alguna vegada superat perquè ens falta temps? L'Hàbit 3: "Fes primer el que és primer" ens ensenya a evitar-ho. Amb una bona organització i ordenant les nostres prioritats gaudirem de temps per a nosaltres i viurem més relaxats.
#LeaderInMe #avuidemà2024

IQS @IQSbarcelona
 En el marc de l'agrupació en tecnologies emergents BASE3D, avui 22 de desembre es dur a terme l'assemblea general en format streaming. L'IQS forma part d'aquest consorci liderat pel Centre Tecnològic CIM – UPC.

13:09 · 22 dic · 21 · Twitter Web App

Vedruna Catalunya Educació @VedrunaCat
 ✨ Arriba **#Nadal**! Un temps especial en les nostres vides. En la roda del temps, el Nadal ens transporta cap al pensament de la família, de la llar, d'aquells que són més al nostre costat, d'aquells a qui més estemim. Llegiu-ne més al nou **#VedrunaInforma** ja.cat/xMxjt

13:37 · 23 dic · 21 · Twitter Web App

La Salle Comtal @LaSalleComtal
 El veritable regal del Nadal ets tu! ✨ L'alumnat de 2n reflexiona a l'àrea d'ERE sobre què és el realment important en aquests temps! **#EstàsACasa #PriComtal**

11:51 · 21 dic · 21 · Twitter for iPhone

Abadia de Montserrat @montserratinfo
 «Atura't i respira». 365 reflexions dels monjos de Montserrat per a una vida més plena - Atura't i respira. 365 reflexions dels monjos de... **#Montserrat #PublicacionsAbadiaMontserrat #Notícies #Actualitat abadiamontserrat.cat/ aturat-i-respi...**

12:26 · 22 dic · 21 · Hootsuite Inc.

CompoMàster @CompoMaster
 La Santa Seu: actor polític i comunicatiu global. Sessió d'aviu amb la directora de l'**@ObsBlanquerna @miriamdiez**

Blanquerna FCR: y 4 mila 20 25 · 21 dic · 21 desde Barcelona, España · Twitter for iPhone

Maristes Catalunya @MaristesCat
 Hi sou a temps! Hi som a temps! Últims dies per col·laborar amb la campanya de les **#obressocialismaristes** per fer que els nens i nenes que atenem tinguin un bon **#Nadal**! Us necessitem! Regala Nadal! **#GivingTuesday migranodearena.org/ca/repte/regal...**

16:16 · 24 dic · 21 · Twitter Web App

Justícia i Pau @JusticiaIPau
 La 3a causa de discriminació al món és l'edat.
 Sovint, com a societat, infravalorem les capacitats físiques i mentals de la gent gran.

En parlarem a la propera sessió de **#DillunsDH** el 10/01 a les 18:30 h.

Lafederat-organitzacions per a la Justícia global y 8 mila
 Twitter fa resposta

CATALUNYA RELIGIÓ

Resum en paper de la setmana | ISSN 2604-7012 | Tota l'actualitat a www.catalunyareligio.cat

Direcció: Laura Mor i Iriarte. **Redacció:** Glòria Barrete, Jordi Llisteri i Roger Vilaclara. **Edició paper:** Macià Grau. **Col·laboradors:** Eloi Aran, Ramon Bassas, Ignasi Escudero, Valentina Laferrara, Xavier Memba, Lucía Montobbio, Víctor Rodríguez, Alba Sabaté. **Adreça:** Carrer dels Lledó, 11. 08002 Barcelona. **Telèfon:** 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat. **Publicitat:** Miquel Codolar | comunicacio@animaset.cat

Catalunya Religió és una iniciativa de la Fundació Catalunya Religió. **Patronat:** Carles Duarte (president), Míriam Díez (vicepresidenta), Ignasi Garcia i Clavel, Núria Iceta, Oriol Llop, Manuel Manonelles, Noemí Ubach, Anna Vilà.

AMB EL PATROCINI DE

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

Amb el suport de:

